

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok-tere Manóflóris-bán
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kassuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlter soronkint 40 fillér.

Különlélek.

— **A is-olaszok megalakulása.** A törvényhatósági képviselőtestület által az 1900—1902-iki ciklusra a múlt hó végével megválasztott iskolaszék tegnap, 21-én (vasárnap) d. e. tartotta a városháza tanácstermében alakuló ülését. Megelőzőleg a tagok letették az 1868. évi XXXVII. és az 1876. évi 28. törvények végrehajtása tárgyában az iskolafentartó polgári községek számára kiadott utasítás 13. §-ában előírt esküt; amit, miután Mamuzsich polgármester maga is iskolaszéki tag, a törvényhatóság képviselőjében Gyorgyevich h. polgármester vett ki tőlük. Nevezetes, hogy Mamuzsich polgármester előterjesztésére a bivatatos tagoktól ezáltal nem követeltek esküt, s azt csakis a törvényhatósági választottak tették le. A polgármester ez előterjesztése az 1892. évi márczius hó 13-án 49151/891. sz. a. kelt kultusminiszteri rendeletben gyökeres és igen helyes feltölgáson alapszik. Az iskolafentartó polgári község ugyanis az iskolai ügyekben az illető halósági jogát az általa választott iskolaszék útján gyakorolja, s így az iskolaszéki tagok iskolai ügyekben a községi előjárások képviselőinek tekintendők és épen e minőségben követelhetik tőlük az esküt; figyelemmel arra, hogy a községi (törvényhatósági) előjárások bszüi esküt tartoznak tenni. És mert sem a lelkész, sem pedig a tanító az iskolaszékben nem a politikai községet képviselik, rájuk az előírt esküt letétele kötelező nem lehet. De maga az eskü szövege is. Én N. N. mint polgártársaim bizalma által ezen iskolaszék tagja stb. olyan, hogy azt más, mint a község, vagy a községi képviselőtestület által választott tag el nem mondhatja. Maga az alakulás Vermes Béla országyűlési képviselő kar elnöklete alatt folyt le. A jegyzőkönyvet Dr. Milkó Izidor vette föl. Egyhanglag megválasztottak továbbra is: elnökké itj. bajsai Vojnich Máté, alelnökké Rieger Mihály, jegyzővé Meznerics Ferencz. A magunk részéről is üdvözlöljük az új iskolaszéket s kívánjuk, hogy nagy feladatát megoldani tudja.

— **A „Népköri bál”.** Bármennyire is vétekszenek egymással az ideai bálak pompa, fény es szín dolgában bizonyára egyik sem vétekedhetik a „Népköri bál” élénkségével, mert annyi táncost 3 bál sem tud összehozni. Véges-végig fiatal közönséggel volt telve a Pest szálloda nagyterme, akik alighogy elfértek egymás mellett.

— **Dr. Molnár Gyula darabja a Nemzeti színházban.** Jeles földünk Molnár Gyula „Homokzátonyok” című szindarabja nemskára megaratja babérjait a „Nemzeti színházban.” Örvendünk előre is földünk irodalmi sikerének és annak idejében referálni fogunk

az eredményről. A nemzeti színház igazgató-sága már kiosztotta Molnár Gyula a „Zombor és Vidéke” volt szerkesztője („Homokzátonyok”) című vigjátékának a szerepeit. A főbb szerepek Ujházi, Gyenes, Zilahi, Dezső, Csillag Teréz és Cs. Aleghi Irma kezeiben vannak. A darab bemutató előadása márcziusban lesz.

— **A Casino közgyűlése.** A Nemzeti Casino e hó 28-án közgyűlést tart, ez alkalmából a következő meghívót kapták a tagok: „Meghívás. Mint a Nemzeti Casino rendes tagja felkéretik, hogy f. évi január hó 28-án d. e. 10 órakor a Casino helyiségében tartandó rendes közgyűlésre megjelenni sziveskedjék. Szabadka, 1900. évi január hó 16-án. Farkas Zsigmond elnök.”

— **Az új rend eskütfeljei** (A februári ülésszak esküdtjeinek kisorsolása.) Az 1900-ik évre összeállított főljástromba bevezetett rendes és helyettes esküdtök szolgálati lájstromát, az új törvény értelmében csütörtökön sorsolták ki a zombori kir. törvényszéknél. A kisorsolás a következő eredménnyel járt: Rendes esküdtök lettek: Vécsey Károly, Kovacsics Radivoly, Bichler Vilmos, Lippert Ferencz, Stebler János, Tomasics Antal, Weindl József, Vámosi Samu, Matusék Zsigmond, Ernst Lajos, Brand Antal, Korény Béla, Veszolovszky Péter, Gráff Nikáz. Késmárky Béla, dr. Bikár Voin, Bittermann Nándor, Klanszky Nándor, Gyórfly Géza, dr. Grüner Samu, Szigeti István, dr. Balogh Ernő, ifjú Marsch János, dr. Falcione Nándor, Zákó Milán, dr. Buják József, dr. Czvetkovits Péter, Fernbach Antal, Neszmirák Mátyas, Halm Ervin. Helyettes esküdtékké kisorsoltattak: Jankovits Dusan, Heincz Kálmán, Zsuljevits Ernő, dr. Kabos Márton, Temunovits József, Siverleczy Ferencz, Lánckor Antal, Darázs Antal, Cservenka Lajos, dr. Gál István. A kisorsolt esküdtöknek február havában lesz először alkalmuk Rácits Dusan zombori lakos bűnügyében functionálni, ki gyújtogatás bünteltével vádolva állítatik az esküdtbíróság elé. Vádolt védőjéül a törvényszék Vargay Ferencz zombori ügyvédet rendelte ki.

— **Engedmény a szatócsonoknak.** A városunk területén levő kiskereskedők nem hiába jártak el deputációval a keresk. ministernél. Az év első napjával életbe lépett az új italmérségi törvénynek az a rendelkezése, hogy a szatócsonletekben csupán literenként 2 koronát érő pálinka mérhető és poharazható ki, a miniszteri rendelettel olyan módosulást szenvedett, hogy literenként 1 korona 60 fillért érő pálinka is kimérhető. A pénzügyigazgatóság már intézkedett is az iránt, hogy ez a rendelet az összes szeszkimérésre jogosított szatócsonokkal közöltessek. Azon kereskedők ellen, akik a törvény időközben történt áthá-

gása miatt büntetve lettek, a további eljárás hivatalból meg lesz szüntetve és az esetleg már befizetett bírságot is visszatérítik nekik. Mint értesülünk Szabadkának a miniszter még külön engedményeket fog adni.

— **„Zasztava” Szerbiáról.** A „Zasztava” f. évi 3-ik számában „Szerbia új botrányok előt” cz. cikkében a következőket írja: „Rettentő híreket közöl Belgrádból a „Nemzeti Lapok” levelezője. Milán exkirály megmentését egyedül Ausztria Magyarországtól várja. Ez csak úgy érhető el, ha Szerbia Ausztria Magyarországgal szoros kapcsolatba lép. Sándor király egy osztrák főherczegnőt vesz nőül, ki hozományul Bosznia-Herczegovinnál hozza Szerbiának, illetve Sándor királynak. De evvel még nem mondtunk mindent. Magától érteődik, hogy ezeken az országokon Sándor király fog uralkodni, de azért a fő patronátus Ausztria—Magyarországot fogja illetni. Ezek ellenében elfogadja majd Sándor király a Romániával való uniót és rögtön utána elfogadják ezt Szerbiának miniszterei, államférfiai és Milán exkirály is. Ezeknek a botrányoknak a szerb metropolita és szerb hierarchia nem lesznek képesek ellentálandani, mert erre Milán király már régóta előkészítette őket. Azért kellett tönkretenni a radikális vezéreket, hogy ezek a nép élére ne állhassanak, ha ez az unió ellen felázadna. Ez az oka, hogy annyira halogalták az elzárt radikálisok megkegyelmezését, mert nincs szándékuk őket előbb szabad lábra helyezni, míg az unió nem lesz kimondva és közhírré léve. A „Zasztava” úgy tartja, hogy ezek a hírek tulzoztak és hogy ezeknek a keresztülvitele legnagyobb bonyadalmakat idézne elő, megbotránkozik egyben, hogy ilyenekkel Belgrádban még komolyan foglalkozni is lehet, nem pedig, hogy vannak Szerbiában olyan hazafiak, kik Milán királlyal azoknak a körösztülvételét is megkísérelnék.

— **Kápolnay Juliska Szegeden.** Kifünő szendénk Kápolnay Juliska elszereződött Szegedre Krecsányi társulatához. Igazán sajnáljuk, hogy jövőre nélkülözni fogjuk szép művésznőnket, de hát mi már megszoktuk azt, hogy ha valamelyik színész nálunk lesz igazi színész, művész — nagyobb vidéki társulathoz viszik. A szegedi szintársulat szervezve van jövőre, — mi meg úgy látszik társulattól nélkül maradunk. De jobb lesz társulat nélkül, mint esetleg egy olyan kis mindenünnen kisorult társulattal beereszteni. Egyébként gratulálunk Kápolnaynak.

— **Az intelligenciával túlterhelt Baja.** A Bajai Hirlap a következő hirt közli: Érdekes statisztika. Városunk nagy intelligenciájára

mellett tesz tanúságot azon körülmény, hogy míg 70 ezer lélekszámmal rendelkező Szabadka az esküdtek alaplaplajstromába csak 300 egyéni vett fel, addig a mi 20 ezer lakóssal bíró városuk ugyanabba 900 esküdtet írt össze.

— **Letartóztatott lélekkufár.** Veszedelmes asszonyt tett ártalmatlanná a napokban a csendőrség. Az asszony rendes szállítója volt a belgrádi és más szerb városok nyilvános házainak. Bejárta az egész délvidéket és ha valahol szemre való leányra akadt — különösen ha az szegény, vagy árva leány volt, — elcsábította és 100—200 forintért eladta. A szerb karácsonyi ünnepeken Kács községben a templomban és a korcsmában kiszemelte és elcsábította a község két lepszemrevalóbb leányát, utnak is indult velük, azonban a csendőrség Péterváradon letartóztatta, visszazároltatta Ujvidékre és ott átadta a hatóságoknak.

A zsidó nőegylet hangversenyese bálja.

Tegnapelőtt este folyt le a zsidó nőegylet hangversenyese bálja.

Fényes volt a bál, esemény számba megy a hangverseny. Mai lapunk néhány hátsábjára nem engedni meg, hogy hosszasan írjam meg recenzióm. Pedig érdemes a hangversenyőröket többet írni, mint amennyi egy vidéki kis lap farsangi rovatába elfér.

Megengedi nekem főszerkesztőm azt a vakmerőséget, hogy ma csupán a hangverseny után lezajlott reggel hat óráig tartott tánczvigalom jelenvolgait írom ide egy összevissza, ahogy éppen előttem elkerülőztek a párok a sima parketten Páros Jozsi szép muzsikája mellett.

Az első négyes 60—70 pár tánczolta.

Jelen voltak :

Asszonyok : özv. Geiger Adolfné Veres Béláné, Paukovits Adorné, dr. Eperjessy Béláné, dr. Brenner Józsefné, Birkáss Gyuláné, dr. Wilhelm Adolfné, dr. Milkó Izidorné, dr. Schäffer Mórné, Taussig Vilmosné, Kunetz Ignáczné, Kunetz Albertné, dr. Kertész Sándorné dr. Révffy Jenőné, dr. Fischer Jákóné, Prokesch Ignáczné, Láuyi Mórné, Deits Zsigmondné, Viener Dávidné, Khon Mórné, Lövy Hermanné, Dávid Vilmosné, dr. Barta Antalné, Neihaus Bernátné, Krammer Antalné, Horvátovits Ernőné, Höbl Ferenczné Takács Edéné, Kerekes Jánosné, Bende Ignácznő, dr. Blau Gézőné, dr. Blau Lajosné, dr. Vécsei Samuné, Szántó Edéné, Fischofné (Budapesti) Milkó Mórné, Gróf D. Albertinné Morvai Akosné, Iványi Istvánné, Geiger Miksáné, Geiger A Mórné, Löbl Zsigmondné Spitzer Ignáczné, Kutna M. L.-né, dr. Geréb Mihályné, Deesi Dezsóné, Kosztolányi Árpádné özv. Mohacsekné, özv. Mánits Péterné, Thieberger Ignáczné, özv. Gruber Minálné, Liebnér Sándorné, dr. Dömötör Miksáné, Pickné, Pollák Hermanné, Krauser Károlyné Hubert Sándorné, dr. Wiener Salamonné Reiner Lajosné, Hartmann Rafaelné, Morvai Akosné, dr. Váli Dezsóné, ifj. dr. Milkó Izidorné.

Lányok : Békei Józsa, Fóti Frida, Thieberger Rózsika, Kunetz Sárka, Fái Flóra, Sugár Aranka Paukovits Szeréna. Takáts Etelka, Tauszig Irén, Geiger Etelka, Révfy Margit (Ada) Wiener Nellike, Huber Neszi, Gruber Judit, Pick Helén és Rózska, Pollák Emma, Guttman Nina, Scheffer Jólánka, Török Aranka, Krausz Sárka, Schreger Mariska, Vódl Malvin, Dénes Kornélia (Bpest) Prokesch

Mariska, Eitner Milla, Deesy nővérek, Prukovits Irma, Löbl Irma, Löbl Berta, Eitinger Rina, Iványi Ilonka.

A hangversenyőr — kegyes engedelmükkel — szerdai számunkban próbálók öszintén írni.

— ó.

„Alakulás előtt.”

A polgármester úr figyelmébe.

(Vége.)

De még így is, a mikor, ha jól emléksünk közel 400 frt. külön díjat eszközölt ki a törzskönyvek elkészítéseért, hol vannak azok? Beterjesztette-e az iskolaszékhez, átadta-e a jelenlegi jegyzőnek, esetleg úgy mint helyettes igazgatónak? mint a mely bíróság illetve közeg hivatalba lett volna elbírálni, hogy végzett-e cikkíró ur valamit és hogyan?? Nyoma van ugyan a városi igazgatónak, hogy cikkíró és társai hosszas hivatali és hírlap sürgetés és a pénz jöreszének felvétele után nagysokára terjesztettek be valami törzskönyvi munkát, úgy látszik azonban, hogy ez is cikkíró sok máshoz hasonló munkája értékével bírhatott, s így nagyon valószínű, hogy okz volt arról is gondoskodni, hogy az illetékes szakkezekbe ne ke ülhessen. Reméljük azonban, hogy — miután cikkíró maga is beismeri, hogy a törzskönyvek összeállításáért illetéktelenül még busás összeget is kapott — az iskolaszék munkáját számon fogja kérni.

Megnyugtatótlán közölhetjük azokkal a kikkel illet, hogy e nagy és nehéz munkát, (a törzskönyvezést) miután a tanítói törzskönyvek Szabadkán ez ideig soha elfektetve nem voltak, a jelenlegi jegyző, minden elfoglaltsága dacára is készígteti s hogy idevágó munkálata, a tanügyi adminisztrációnk terén még mindig fenálló sokszoros ideiglenes állapotok megszüntetésével azonnal el is készül.

De mondja csak cikkíró ur, komolyan vagy gyakorzik ön az irodába vissza? Gondolja-e, hogy Önre, a ki a legutolsó fejeletimje óta csak kegyelem kenyerezt eszik, s ennek dacára sem javul, mondjuk gondolja-e Ön, hogy híven megőriztöt múltja után merne-e valamely hivatalfőnök önre csak egy aktát is bízni?

Hisz Ön — ugyebár hűtlen pénzkezelés miatt az államvasutak szolgálatából el lett bocsájítva, — hisz Ön ellen még a közelmúltban is zsarolásért emeltetett panasz, mely ügyből folyólag Ön, az Önt soha el nem hagyó bolond szerencsésjére — nem ugyan fogással, de pénzbüntetéssel sújtott a helybeli kir. törvényszék által;

s nem emlékszik Ön, hogy koreszmázásai következtében a közelmúltban nem csak hivatalos teendőit hanyagolta el súlyosan, de részegeskedései közben, heteken át hivatala felé sem menve, a korcsmaasztal melől üzenete meg és mondotta fel főnökének a köteles hivatali engedelmességet?

És mindezek után sem érzi Ön, hogy mily méltatlan a tanítói névre, s hogy azt mily sokszorososan és súlyosan kompromitálja?

Nem emlékszik Ön már, hogy mennyi rimánkodással, könyörgéssel és fogadkozással menekült legutóbbi fejeletimjéből?

Es látja, Ön még sem javult, most is a régi. Sose lesz Önből István, Pista marad Ön mindig.

És mi, látja, mindezekről éveken át hallgatunk, lakargatjuk Önt, s Ön mégis büntje, igaztalanul bírálgatja, denuncziálja a testületet s tagjait. Pedig e testület, melyet oly sokszor és súlyosan megbántott már, hogy egy alkalommal az Önnel való nem érintkezést is kimondotta, mindig meghoesájtott. Hitt az Ön vezeklésében. Most sem szólunk volna viselt dolgairól, igazán nehezünkre esik az Ön szennyesét piacra vinni, mert hát Ön is tanító nevet visel. És higgye, ha Ön cikkei alá oda írja nevét, avagy csakha álnevet használ is sosem és ezáltal sem reflektálnunk volna azokra. De névtelen, tehát hamis módra készült közlései után nem hallgatunk, könynyen azt hinné a nagy közönség, hogy e cikkek a szerkesztőség közvetlen tapasztalata, s mint ilyenek írónak. Jó tanácsosul azonban ezáltal is szolgálunk Önnek. Huzódjék meg híven tisztán hivatalának, használja még talán bizonyos mértékben megmenhető tehetségait jobb dolgokra, emelkedjék önértében, becsületben, váljék megbízhatóbbá, s higgye, hogy nem lesz e testületben senki sem, aki kiérdemlendő előmenetelében Önt szives-örömeist nem támogatná.

R.

9 szám 1900.

Árverési hirdetmény.

Aloított kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1900 évi. 22462 számú végzése által Kohn Mór szabadkai lakos Májity Lázár szabadkai lakos 170 frt. — kr. óke, annak 1899 jév. november hó 11 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 31 frt. 30 kr. perkoltság követelés erejég elrendelt végalkalmával bíróság lefoglalt és 336 frt. 50 kr-ra becsült Biliárd bákokkal; különféle bútorok és borokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1899 V. 2489/2 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Szabadkán IV. kör 97 hsz. a leendő eszközlésére 1900-ik év január hó 25-ik napjának d. u. 2 1/2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legfőbbet igérőnek becsáron alól is eladatni tognak

Az elárverezendő ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt Szabadkán 1900 évj Január hó 8.

Csernyus Zsigmond,
kir. bír. végrehajtó.

Ház bérbeadása.

A zimonyi uton III. kör 638. sz. (Héger Nándor) féle ház összes helyiségeivel bérbeadó. A házban kitünő üzlethelyiség, 2 lakószoba, pincze és cselédépület, felszer. kamra és pálinka ház van.

A feltételekről felvilágosítást ad :
Dr. Csillag Károly ügyvéd mint vb.
Héger Nándor tömeggondnoka.